

Filippo Lippi, geschilderd tusschen April 1467 en den herfst van 1469. Het is het laatste werk van den grooten kunstenaar, daar hij te Spoleto voor altijd zijn roemrijke loopbaan afsloot. Bij zijn dood, 8 October 1469, waren de bestelde fresco's niet gereed, zoodat zijn helpers, in de eerste plaats Fra Diamante, het werk hebben voltooid. De schilder, een slecht monnik maar geniaal kunstenaar, heeft te Spoleto zijn meest verinnerlijkt en mystiek werk gegeven. Wellicht voelde hij reeds het naderen van zijn einde. Mijn bestek laat niet toe de fresco's, die trouwens door reproducties overbekend zijn, hier nader te beschrijven. Ze stellen voor: Verkondiging, het Sterfbed van Maria; de Geboorte en in de welving der absis de kroning van Maria. In de absis vooral zijn groote gedeelten ongetwijfeld nog door den ouden Meester zelf geschilderd.

Zooals gezegd werd het hertogdom in 1247 bij den Kerkelijken Staat ingelijfd. Tijdens het verblijf der Pausen te Avignon rebelleerden echter de burgers met het gevolg, dat zij in 1354 door den stadhouder, den geduchten kardinaal Albornoz weer onder het pauselijk gezag werden teruggebracht en er, zoogenaamd ter verdediging naar buiten, doch in werkelijkheid tegen eventueele opstanden onder de burgers, op het hoogste punt der stad, den Monte S. Elia, een kasteel, de Burcht, werd gebouwd, dat door zijn omvang en stevigen bouw een der belangrijkste militaire monumenten van dien tijd is. Egidio di Albornoz gaf op den 2 April 1362 aan den beroemden bouwmeester Gattaponi opdracht tot het bouwen van dit kasteel en tevens vrijheid de bevolking der stad te dwingen aan den bouw deel te nemen. (De benoeming kan men vinden in het Archief van het Collegio di Spagna te Bologna, vol. VII, n. 188, blz. 211). Onjuist is dus de opgave van Carlo Bandini in zijn overigens zeer lezenswaardige werkje „Spoleto”, uitgegeven te Bergamo (zonder jaartal) die het jaar 1355 aangeeft. In 1370 was de burcht nog niet geheel voltooid. Het bouwwerk diende voor militaire doeleinden, doch tevens als verblijfplaats van den gouverneur, waarmee bij den bouw rekening moest worden gehouden. Er zijn dan ook twee „cortili”; één, de zuidelijke voor de soldaten, de andere, de noordelijke, (Cortile d'onore) voor den burchtheer bestemd. Gedurende de Renaissance werd deze laatste binnenhof nog verfraaid. Dat ook voor versiering was zorg gedragen blijkt wel uit het hier afgebeelde fresco „Madonna met Heiligen” van den Spoletijnschen schilder Lo Spagna, dat uit de Burcht afkomstig is en zich thans in de, voor de Umbrische school, zoo belangrijke Pinakothek der stad bevindt. (Afb. 10).

Dit kasteel heeft grootsche dagen gekend; ik behoef slechts te herinneren aan twee zijner bewoners: Paus Nicolaas V en Lucrezia Borgia, die er tijdens den glanstijd van Spoleto woonden en aan den Florentijnschen gouverneur Maffeo Barberini, die, later Paus geworden, onder den naam Urbanus VIII, steeds groote sympathie bleef voelen voor Spoleto en daar-